JUDr. Jeroným Tejc
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 16. června 2026
Č.j. MSP-341/2025-ODKA-SPZ/3
Počet listů: 9
Přílohy: 3

MSP-341/2025-ODKA-SPZ/3
0100204005427078

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

M. A. obviněný – stížnost pro porušení zákona

Přílohy:
1) policejní spis sp. zn. KRPA-394909/TČ-2022 (jeden svazek)
2) rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, Odboru dopravněsprávních činností, Oddělení správního řízení ze dne 11. 1. 2023, sp. zn. S-MHMP 2316962/2022/Sop
3) stížnost státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 7 ze dne 31. 10. 2023, sp. zn. 2 ZT 109/2023

Podle § 266 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) [dále též jen „tr. ř.“] podávám **v neprospěch** obviněného M. A.,

s t í ž n o s t p r o p o r u š e n í z á k o n a

proti pravomocnému usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2024, sp. zn. 61 To 742/2024 (volně vloženo do tr. spisu sp. zn. KRPA-394909/TČ-2022), vydanému v trestní věci vedené proti obviněnému M. A. (níže také pouze „*obviněný*“) u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 24 T 2/2023.

Postup před vydáním napadeného rozhodnutí

1. Policejní orgán Policie ČR, KŘP hl. m. Prahy, OSDP, ODN, zahájil dne 10. 12. 2022 pod sp. zn. KRPA-394909/TČ-2022 [č. l. 1 tr. spisu sp. zn. KRPA-394909/TČ-2022 (dále bude uváděno pouze číslo listu)] úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (níže jen „tr. zákoník“), kterého se měl dopustit obviněný A. (mírně upraveno a zkráceno):

„*dne 10. 12. 2022 v 16:20 h v Praze 7 řídil osobní motorové vozidlo Mazda CX-5 v ulici Bubenská ve směru jízdy od ulice Šternberkova směrem k ulici Heřmanova, kde v blízkosti domu č. XY v důsledku požití alkoholu na přímém úseku přejel do levé poloviny komunikace do protisměru, kde došlo ke střetu s vozidlem Škoda Fabia řidiče M. Z., kdy při tomto střetu vznikla škoda na zúčastněných vozidlech, ke zranění osob nedošlo, přičemž následnou dechovou zkouškou přístrojem Alkotest 7510 u něj bylo naměřeno 1,33 ‰ v 16:40:24; 4,61 ‰ v 16:44:47; 1,30 ‰ v 17:11:38 a 1,36 ‰ v 17:16:05*.“ [K popisu skutku je třeba doplnit, že test na jiné návykové látky proveden nebyl a že obviněnému A. byl na místě zadržen řidičský průkaz. (č. l. 16 a 43)]

2. Státní zástupce podal dne 3. 1. 2023 na tehdy podezřelého A. návrh na potrestání pod sp. zn. 1 ZK 1/2023 (č. l. 66), a to pro shora popsaný skutek právně kvalifikovaný jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Samosoudce Obvodního soudu pro Prahu 7 (dále též jenom „obvodní soud“) vydal dne 5. 1. 2023 trestní příkaz pod sp. zn. 24 T 2/2023, kterým obviněného A. uznal vinným z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Za vytýkané jednání mu uložil trest odnětí svobody na osm měsíců s podmíněným odkladem výkonu na zkušební dobu na osmnáct měsíců a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na jeden rok. K odporu podanému obviněným A. bylo nařízeno na 22. 2. 2023 hlavní líčení, během něhož byl vyhlášen Obvodním soudem pro Prahu 7 rozsudek pod sp. zn. 24 T 2/2023 (č. l. 67), jímž byl uznán vinným z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Současně mu byl uložen trest odnětí svobody na deset měsíců s podmíněným odkladem výkonu na zkušební dobu na dva roky a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dva roky.

3. K odvolání obviněného A. Městský soud v Praze (níže také jen „městský soud“) usnesením ze dne 13. 4. 2023, sp. zn. 61 To 240/2023 (č. l. 77), podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. ř. v předchozím odstavci citovaný rozsudek obvodního soudu v celém rozsahu zrušil a podle § 260 tr. ř. věc vrátil státnímu zástupci k došetření, poněvadž po zrušení rozsudku nelze pokračovat v řízení před soudem pro neodstranitelné procesní vady a není důvod pro jiné rozhodnutí. V odůvodnění usnesení městský soud uvedl, že v trestním řízení, hlavně v přípravném řízení, došlo k podstatným, v řízení před soudem neodstranitelným, vadám s potenciálem negativně ovlivnit správnost a zákonnost zrušovaného rozsudku. Porušena byla ustanovení zabezpečující náležité objasnění věci a zejména ustanovení zaručující právo na obhajobu. Podle městského soudu hodnotil obvodní soud důkazy v neprospěch obviněného A. izolovaně, a nikoli ve vzájemných souvislostech. Odsuzující rozsudek postavil pouze na výsledcích orientační dechové zkoušky, aniž by byly zohledněny další skutečnosti, na něž obhajoba poukazovala, které tyto výsledky zásadním způsobem znevěrohodňují. Městský soud, s odkazem na zásadu presumpce neviny a z ní plynoucího pravidla in dubio pro reo, dovodil, že vina obviněného A. nebyla jednoznačně prokázána s tím, že nebyly provedeny další důkazy, jež se k objasnění věci nabízely. Především zmínil výpovědi zasahujících policistů, jakož i provedení znaleckých posudků z oboru soudního lékařství a z oboru toxikologie. Bez doplnění dokazování o tyto důkazy bylo podle městského soudu na místě důvodně pochybovat o tom, zda vůbec byly splněny zákonné podmínky pro postavení obviněného A. před soud. Městský soud dále orgánům činným v přípravném řízení vytkl, že nevysvětlily neprovedení testu na jiné návykové

látky, nezjistily, zda případná jiná návyková látka mohla ovlivnit naměřené hladiny alkoholu v krvi a zda ústní sprej Angidak, který užil obviněný A. mezi první a druhou dechovou zkouškou, obsahuje alkohol. Policejní orgán kromě toho nevyzval obviněného A. k odběru krve za účelem zjištění případné hladiny alkoholu v krvi. Postup orgánů činných v přípravném řízení označil městský soud za zcela nedostatečný, nezákonný a neprofesionální. Poukázal přitom na obecně známou právní, soudní a judikaturní praxi záležející v nezbytnosti zjištění požití alkoholu ve výši nejméně jedné promile. V dané věci byla tato hladina změřena jenom za použití přístroje k provádění pouhé orientační dechové zkoušky v rozpětí 1,30 ‰ až 1,36 ‰ v době nejméně dvaceti minut po nehodě až takřka jednu hodinu po nehodě. Zároveň ovšem mezitím při druhém pokusu necelých 25 minut po nehodě byla naměřena zcela překvapivá hodnota 4,61 ‰, která údajně nastala užitím lékařského prostředku ve spreji. Městský soud zdůraznil, že v době dvaceti minut po nehodě byla obviněnému A. orientační dechovou zkouškou naměřena hraniční hodnota 1,30 ‰ v krvi. Orgánům činným v přípravném řízení městský soud vytýká, že se nepokusily odběrem krve, umožňujícím exaktní stanovení hladiny alkoholu v krvi, a následným opatřením znaleckého posudku obsahujícím výpočet hladiny alkoholu k přesnému okamžiku nehody objektivně zjistit ovlivnění obviněného A. alkoholem. Taktéž jim vyčítá pominutí faktu, že obviněný popírající užití alkoholu se choval zcela standardně s tím, že nebylo nijak vysvětleno skokové trojnásobné navýšení druhého měření. Proto městský soud vydal pokyn vyslechnout zasahující policisty, opatřit znalecký posudek z oboru psychiatrie za účelem výpočtu přesné hladiny alkoholu v době nehody. V této souvislosti navíc zmínil znalce z oboru soudního lékařství. Rovněž vydal pokyn k opatření znaleckého posudku z oboru toxikologie za účelem posouzení zajištěného léčebného spreje, jaké látky obsahuje, zda je mezi nimi alkohol. Městský soud dále orgánům činným v přípravném řízení, majíc za to, že jsou vázáni jeho právním názorem, uložil provedení zmíněných úkonů. Po jejich provedení bude pak na státním zástupci, aby eventuální nové trestní stíhání, pokud pro jeho zahájení budou zákonné podmínky, bylo vedeno na správných a zákonných podkladech i postupech, přičemž takové trestní stíhání bude nezbytné zahájit znovu sdělením obvinění.

1. Po prvním vrácení věci k došetření státní zástupce opatřením ze dne 25. 5. 2023, sp. zn. ZK 1/2023 (č. l. 82) podle § 179f odst. 2 písm. c) tr. ř. věc vrátil policejnímu orgánu k došetření a uložil mu s odůvodněním, že zkrácené přípravné řízení nebylo ukončeno ve lhůtě stanovené v § 179b odst. 4 tr. ř., předložit věc policejnímu orgánu uvedenému v § 161 odst. 2 tr. ř. V tomto opatření státní zástupce prohlásil nezbytnost zahájení trestního stíhání a dal policejnímu orgánu pokyn k doplnění dokazování vyslechnutím obviněného A. a zasahujících policistů, jakož i opatřit znalecký posudek z oboru toxikologie za účelem výpočtu přesné hladiny alkoholu v době nehody. Mimoto státní zástupce v opatření uvedl, že pokyn městského soudu k opatření znaleckých posudků z oboru psychiatrie a soudního lékařství bude ignorován, neboť uvedené otázky spadají výhradně pod odbornost znalce z oboru toxikologie. Následně ve věci konal Policejní orgán Policie ČR, KŘP hl. m. Prahy, SKPV, OOK, 7. oddělení, a to pod sp. zn. KRPA-394909/TČ-2022. Tento policejní orgán opatřil, a to ve formě úředních záznamů o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 tr. ř., výpovědi zasahujících policistů (č. l. 83, 88, 92, 96), jakož i obviněného A. (č. l. 100). Zmíněný policejní orgán dále na základě opatření ze dne 7. 9. 2023, sp. zn. KRPA-394909/TČ-2022, přibral znalkyni z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, konkrétně Ing. I. Černou (č. l. 104). Na tomto místě je třeba uvést, že při přibrání znalkyně došlo k porušení práv obhajoby v důsledku chybného právního posouzení procesního postavení obviněného A., který po vrácení věci ze strany městského soudu nepřestal být obviněným, neboť tím se stal podle § 314b odst. 1 tr. ř. dnem 11. 1. 2023 (viz protokol o doručení volně vložený do spisu), kdy si převzal návrh na potrestání společně s trestním příkazem. Od tohoto momentu bylo třeba s jeho osobou zacházet jako s obviněným, a to i přesto, že věc byla soudem vrácena státnímu zástupci k došetření (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2017, sp. zn. 4 Tz 9/2017). Obviněnému A. tak bylo odepřeno právo

vyjádřit se k osobě znalce, jeho odbornosti a jemu položeným otázkám, včetně práva položit mu otázky vlastní. Nicméně toto procesní pochybení, zasahující právo obviněného A. na obhajobu, nečiní podaný znalecký posudek absolutně neúčinným, neboť by jej bylo možné zhojit v dalším průběhu trestního řízení (ať už vznesením dodatečných námitek, doplněním znaleckého posudku či výslechem znalce). Znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, Ing. I. Černá zodpověděla ve znaleckém posudku (č. l. 106) policejním orgánem položené otázky. Přitom jako nereálnou označila verzi obviněného A. vzhledem k jím uváděnému množství alkoholu, které měl požít předchozí den. K ústnímu spreji Angidak užitému mezi prvním a druhým měřením uvedla, že obsahuje 95 % alkoholu a že jeden střik obsahuje 0,0132 g ethanolu (alkoholu). Především dospěla k závěru, že dechové zkoušky č. 1, 3 a 4 nebyly ovlivněny sprejem Angidak, zatímco užití tohoto přípravku ovlivnilo měření č. 2. Naopak uvedla, že užívání zmíněného spreje v průběhu řízení by nemohlo ovlivnit hladinu alkoholu v krvi ani naměřené výsledky dechového analyzátoru. Také prohlásila, že ovlivnění druhé dechové zkoušky předchozím užitím spreje bylo potvrzeno dechovými zkouškami č. 3 a 4. Konečně Ing. Černá poukázala na doporučení stanoviska České společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie (č. l. 115) neprovádět z výsledků dechového analyzátoru jakékoli výpočty včetně zpětného přepočtu. V souladu s tímto stanoviskem konstatovala nemožnost určení přesné hladiny alkoholu v krvi v době dopravní nehody. Po doplnění výše uvedených důkazů Policejní orgán Policie ČR, KŘP hl. m. Prahy, SKPV, OOK, 7. oddělení, usnesením ze dne 20. 12. 2023, sp. zn. KRPA-394909/TČ-2022, zahájil podle § 160 odst. 1 tr. ř. trestní stíhání obviněného A. pro skutek popsaný v odstavci č. 1 této stížnosti. Po skončení vyšetřování podal státní zástupce dne 21. 2. 2024 obžalobu ze dne 19. 2. 2024, sp. zn. 2 ZT 109/2023 (č. l. 208), v níž citoval výpovědi zasahujících policistů i závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie. V odůvodnění obžaloby nicméně chybí jakékoli vypořádání se s nesplněnými požadavky městského soudu.

2. Usnesením ze dne 26. 2. 2024, sp. zn. 24 T 2/2023 (č. l. 211), Obvodní soud pro Prahu 7 rozhodl podle § 314c odst. 1 písm. a) a § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. o v pořadí druhém vrácení věci státnímu zástupci k došetření. Obvodní soud v odůvodnění rozhodnutí uzavřel, že nebyly splněny podmínky pro postavení obviněného A. před soud. Přitom zdůraznil, že státní zástupce je vázán pokyny městského soudu, jež nemůže obejít podáním nové obžaloby. Pokud se tak stane, je podání takové obžaloby důvodem k vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. Obvodní soud dále shledal, že orgány činné v přípravném řízení nectily právní názor odvolacího soudu, neboť tyto orgány vědomě neprovedly odvolacím soudem požadované úkony a důkazy nezbytné pro učinění závěru, zda je dána podmínka náležitého objasnění věci odůvodňující buď podání obžaloby, nebo jiný zákonem stanovený procesní postup. Konkrétně obvodní soud vytkl nesplnění pokynu provést výslech zúčastněných policistů jako svědků. Výpovědi ve formě úředních záznamů o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 tr. ř. shledal nepoužitelnými. Obzvláště pak vyčetl neopatření znaleckých posudků z odvětví psychiatrie a soudního lékařství. Přípravné řízení bylo podle obvodního soudu provedeno nedostatečně a v rozporu se zákonem. Výsledky prozatím neodůvodňují podání obžaloby. Především byly porušeny procesní předpisy ohledně vázanosti pokynů městského soudu po vrácení věci k došetření a co do povinnosti řádného zjištění podmínek pro podání obžaloby. Pro případ pokračování ve vyšetřování obvodní soud konstatoval nezbytnost splnění všech požadavků odvolacího soudu, zejména nutnost opatřit znalecké posudky v chybějících dvou oborech a zároveň zvážit použitelnost znaleckého posudku z oboru toxikologie.

3. Stížnost státního zástupce proti v předchozím odstavci citovanému usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 26. 2. 2024, sp. zn. 24 T 2/2023, byla usnesením Městského soudu v Praze ze dne 21. 3. 2024, sp. zn. 61 To 233/2024 (č. l. 214), podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítnuta. Městský soud shledal, že po předchozím zrušení rozsudku soudu prvního stupně

a vrácení věci státnímu zástupci k došetření orgány činné v přípravném řízení v rozporu s § 264 odst. 1 a § 191 odst. 1 tr. ř. vědomě nerespektovaly jeho rozhodnutí a jeho právní názor. Dokonce aniž by k tomu byly povolány, předmětné rozhodnutí kritizovaly, nerespektovaly a ignorovaly. Nové trestní řízení bylo vedeno v podstatě stejně jako v prvém případě na základě nedostatečných, neprocesních a nepodložených důvodů v rozporu s trestním řádem. Městský soud na svém předchozím právním názoru důrazně trvá. Podotkl, že sice byli vyslechnuti zasahující policisté, avšak ani jeden z nich nebyl dotázán, z jakých důvodů nebyl prováděn test na jiné návykové látky kromě alkoholu. Nadto někteří nebyli vyslechnuti k otázce nevyvráceného tvrzení obviněného A., že je žádal o odběr krve. Městský soud taktéž prohlásil, že pokyn nadřízených ve vztahu k provádění, resp. neprovádění odběru krve může regulovat policejní činnost, ale z hlediska procesních záležitostí případného trestního řízení a zvláště v hraničních případech kolem potenciálně jedné promile alkoholu v krvi je naprosto právně irelevantní. Znaleckému posudku z toxikologie, zpracovanému Ing. Černou, městský soud vytkl, že byl obstarán před zahájením trestního stíhání. To bylo podle něj procesně zahájeno až sdělením obvinění dne 20. 12. 2023. K jeho procesní použitelnosti se ovšem nevyjádřil. S odkazem na závěr znalkyně, že nelze přesnou hladinu alkoholu v krvi v době dopravní nehody určit, městský soud s důrazem na fakt, že výsledky orientační dechové zkoušky na hranici jednoho promile alkoholu v krvi představují kvalifikační moment mezi přestupkem a trestným činem, vyjádřil pochybnost, zda byla dodržena jedna ze základních zásad trestního řízení v pochybnostech ve prospěch obviněného, tedy zda lze obviněného A. postavit před soud jenom na základě orientační informace bez jakéhokoli jiného relevantního důkazu. Ve vztahu ke znaleckému posudku z oboru psychiatrie a ke znaleckému posudku z oboru soudního lékařství městský soud akcentoval, že v souladu s platnou letitou právní, soudní a judikaturní praxí jsou právě lékaři z oboru psychiatrie anebo ještě lépe z oboru soudního lékařství jediní oprávněni k provedení znaleckého posudku spočívajícího v abstraktním výpočtu zjištění konkrétní hladiny alkoholu v krvi k určitému přesně stanovenému času. Závěrem městský soud připomněl orgánům činným v přípravném řízení, že jsou plně vázáni jeho právním názorem, do budoucna budou tento názor respektovat a beze zbytku splní jeho pokyny. Konkrétně pak městský soud zopakoval požadavek na vypracování znaleckého posudku za účelem výpočtu hladiny alkoholu v krvi obviněného A. v době nehody, a to znalcem lékařem z oboru zdravotnictví, a to buď z oboru psychiatrie, nebo ještě lépe z oboru soudního lékařství.

4. Po druhém vrácení věci k došetření státní zástupce přibral na podkladě opatření ze dne 16. 5. 2024, sp. zn. 2 ZT 109/2023, znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, MUDr. Havelku (č. l. 218), kterému mj. uložil vypočíst přesnou hladinu alkoholu u obviněného A. v době nehody. Ve znaleckém posudku (č. l. 220) MUDr. Havelka sdělil, že se výpočtem hladiny alkoholu v krvi nezabývá, protože by ji nebyl schopen objektivně posuzovat tak, aby byla v souladu s nejnovějšími používanými metodami a trendy oboru toxikologie a soudní toxikologie. Znalec dále uvedl, že tato problematika je řešena ponejvíce v rámci toxikologie a toxikologických znalců, kteří jsou na tuto problematiku nejvíce erudovaní. Následně podal popis a vymezení soudního lékařství jako lékařského oboru. K forenzní toxikologii dodal, že tato se zabývá účinky chemických látek na zdraví a je nedílnou součástí soudního lékařství. Policejní orgán opatřením přibral také znalkyni z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, MUDr. Leblovou (č. l. 225), které bylo mj. rovněž uloženo vypočíst přesnou hladinu alkoholu u obviněného A. v době nehody. Znalkyně na přibrání reagovala sdělením (č. l. 228), že položené otázky jsou mimo její odbornou erudici, a proto nemůže takový posudek podat. Po skončení vyšetřování podal státní zástupce dne 10. 10. 2024 opětovně obžalobu ze dne 9. 10. 2024, sp. zn. 2 ZT 109/2023, ve které nově cituje výše uvedené závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, včetně sdělení jmenované znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie.

5. Následně Obvodní soud pro Prahu 7 usnesením ze dne 22. 10. 2024, sp. zn. 24 T 2/2023 (volně vloženo do spisu), podle § 314c odst. 1 písm. a) a § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. potřetí věc vrátil státnímu zástupci k došetření. Obvodní soud rekapituloval dosavadní průběh trestního řízení a opětovně zopakoval, že nebyly splněny podmínky pro postavení obviněného A. před soud. Poukázal na to, že státní zástupce je vázán pokyny městského soudu, které nemůže obejít podáním nové obžaloby. Podání takové obžaloby je pak důvodem k vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. Obvodní soud orgánům v přípravném řízení vytkl jednak, že znovu nevzaly – navzdory závaznému právnímu názoru městského soudu – do úvahy obsah výpovědi zasahujících policistů, jednak že přes výslovný pokyn neopatřily využitelné znalecké posudky z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, a z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Orgánům činným v přípravném řízení obvodní soud dále vyčetl závažné porušení procesních předpisů v přípravném řízení, zejména co do vázanosti pokyny soudu po vrácení věci k došetření podle § 191 tr. ř., jakož i porušení povinnosti řádného a úplného zjištění a prověření splnění podmínek pro podání obžaloby vyplývajících z ustanovení § 2 odst. 5, § 160 odst. 1 a § 176 tr. ř. V tomto směru zdůraznil nezbytnost naplnění jak požadavků svých, tak požadavků městského soudu. Pro případ objektivní nemožnosti naplnění těchto požadavků, obvodní soud orgánům činným v přípravném řízení uložil, aby podle výsledků takové situaci přizpůsobily procesní postup, s upozorněním na ustanovení § 171 a násl. tr. ř., že podání obžaloby není rozhodně jedinou variantou.

Napadené rozhodnutí

6. Stížnost státního zástupce proti v předchozím odstavci citovanému usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 22. 10. 2024, sp. zn. 24 T 2/2023, zamítl podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. Městský soud v Praze usnesením ze dne 28. 11. 2024, sp. zn. 61 To 742/2024 (volně vloženo do spisu). Městský soud v odůvodnění rozhodnutí prohlásil, že orgány činné v přípravném řízení, v rozporu s § 264 odst. 1 a § 191 odst. 1 tr. ř., vědomě nerespektovaly rozhodnutí a právní názor městského soudu, a dokonce, aniž by k tomu byly povolány, tento názor kritizovaly, nerespektovaly a ignorovaly. Nové trestní řízení i na to navazující nové rozhodnutí bylo vydáno a vedeno v podstatě stejně jako v předchozích případech, to znamená na základě nedostatečných, neprocesních a nepodložených důvodů v rozporu s trestním řádem. Městský soud připomněl, že vrátí-li soud podle § 191 odst. 1 tr. ř. věc státnímu zástupci k došetření, uvede ve svém rozhodnutí, v jakých směrech je třeba přípravné řízení doplnit a jaké skutečnosti je třeba objasnit, popřípadě jaké úkony je třeba provést. Městský soud dále konstatoval své zjištění, že opakovaně požadovaný posudek z oboru soudního lékařství v reálné praxi provádí znalci z Vojenského ústavu soudního lékařství Ústřední Vojenské nemocnice v Praze, kde danou problematiku zpracovává např. dlouholetý znalec z oboru soudního lékařství MUDr. Z. Šňupárek. S ohledem na závěry a stanoviska znalců MUDr. Leblové a MUDr. Havelky není podle městského soudu vyloučen ani postup podle § 110 tr. ř., a to v případě, že by nepostačovalo podání znaleckého posudku znalcem z Vojenského ústavu soudního lékařství Ústřední vojenské nemocnice v Praze, který je nezbytné bezvýhradně opatřit ve smyslu předchozích rozhodnutí o vrácení věci. Městský soud znovu zdůraznil a potvrdil svůj právní názor na doplnění přípravného řízení s tím, že bez doplnění dokazování výslechem svědků a opatřením znaleckého posudku znalce z oboru soudního lékařství by nemohly být naplněny základní zásady trestního řízení, konkrétně právo obviněného na řádnou obhajobu, na spravedlivý proces a na rovnost stran. Zároveň by tak došlo k porušení zákonné povinnosti státního zástupce jako pána přípravného řízení obstarávat důkazy ve prospěch i v neprospěch obviněného.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava, judikatura a odborná literatura

7. Podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku platí: „*Ten, kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, a způsobí-li takovým činem havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.*“

8. V § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. se uvádí: „*Nadřízený orgán stížnost zamítne, není-li důvodná*.“

9. Ustanovení § 164 odst. 1 tr. ř. určuje: *„Policejní orgán postupuje při vyšetřování z vlastní iniciativy tak, aby byly co nejrychleji v potřebném rozsahu vyhledány důkazy k objasnění všech základních skutečností důležitých pro posouzení případu, včetně osoby pachatele a následku trestného činu (§ 89 odst. 1). Přitom postupuje způsobem uvedeným v § 158 odst. 3 a 5; provádí i další úkony podle hlavy čtvrté s výjimkou těch, které je oprávněn provést pouze státní zástupce nebo soudce. Výslechy svědků provádí, jestliže se jedná o neodkladný nebo neopakovatelný úkon nebo jde-li o výslech osoby mladší osmnácti let, osoby, o jejíž schopnosti správně a úplně vnímat, zapamatovat si nebo reprodukovat jsou s ohledem na její psychický stav pochybnosti, anebo nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že na svědka by mohl být pro jeho výpověď vyvíjen nátlak. Jinak poškozeného a další svědky vyslechne jen tehdy, jestliže hrozí z jiného důvodu, že bude ovlivněna jejich výpověď nebo schopnost zapamatovat si rozhodné skutečnosti nebo schopnost tyto skutečnosti reprodukovat, zejména je-li pro složitost věci odůvodněn předpoklad delšího trvání vyšetřování. Bez těchto podmínek je však možno, jestliže je toho třeba, vyslechnout znalce.“*

10. Podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. platí: „*Soud po předběžném projednání obžaloby vrátí věc státnímu zástupci k došetření, je-li toho třeba k odstranění závažných procesních vad přípravného řízení, které nelze napravit v řízení před soudem, nebo k objasnění základních skutkových okolností, bez kterých není možné v hlavním líčení ve věci rozhodnout, a v řízení před soudem by takové došetření bylo v porovnání s možnostmi opatřit takový důkaz v přípravném řízení spojeno s výraznými obtížemi nebo by zřejmě bylo na újmu rychlosti řízení*.“

11. V § 191 odst. 1 tr. ř. se uvádí: „*Vrátí-li soud věc státnímu zástupci k došetření, uvede v usnesení, ve kterých směrech je třeba přípravné řízení doplnit a které skutečnosti je třeba objasnit, popřípadě které úkony je třeba provést*.“

12. Ustanovení § 260 tr. ř. určuje: „*Nelze-li po zrušení rozsudku pokračovat v řízení před soudem pro neodstranitelné procesní vady a není-li důvod pro jiné rozhodnutí, odvolací soud vrátí věc státnímu zástupci k došetření. Ustanovení § 191 a § 264 odst. 2 tu platí obdobně.*“

13. Podle § 264 odst. 1 tr. ř. platí: „*Soud, jemuž věc byla vrácena k novému projednání a rozhodnutí, je vázán právním názorem, který vyslovil ve svém rozhodnutí odvolací soud, a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení odvolací soud nařídil.*“

14. V § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. se uvádí: „*Samosoudce předběžně neprojednává obžalobu a návrh na potrestání, přezkoumá je však z hledisek uvedených v § 181 odst. 1 a § 186. Podle výsledků přezkoumání samosoudce učiní některé z rozhodnutí uvedených v § 188 odst. 1 písm. a) až f).“*

15. **Co se týče náležitostí rozhodnutí o vrácení k došetření,** lze odkázat na bod 2. právní věty (a stejně tak odůvodnění) rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. Tzn 12/94, zveřejněného v Právních rozhledech č. 5/1995 na str. 195 (S jinou právní větou je toto rozhodnutí publikováno též pod č. 1/1996 Sb. rozh. tr.), kde se k náležitostem usnesení

o vrácení věci podle § 191 odst. 1 trestního řádu uvádí: *„ …požadavky soudu na další došetření musí být proto jasné a konkrétní. Je tedy třeba, aby v odůvodnění usnesení bylo poukázáno na nedostatky předchozího řízení, zejména dosud provedeného dokazování, a to nikoli jen obecným závěrem, že nebyla prověřena obhajoba obviněného, ale konkrétním výčtem případů nerespektování ustanovení trestního řádu s výslovným upozorněním na určité okolnosti, které nebyly řádně objasněny. Zároveň musí být uvedeno, jak mají orgány činné v přípravném řízení postupovat, zvláště jaké formální vady je třeba odstranit, které skutečnosti a jakými důkazy objasnit, popř. jaké další úkony provést.* ***Je také na místě, aby soud při vracení věci k došetření domyslel důsledky nařízeného doplnění řízení, které mohou nastat po došetření věci, a to jak z hlediska zjišťování skutkového stavu věci, tak i z hlediska právního posouzení skutku.“***

16. Shora prezentované závěry co do náležitostí rozhodnutí o vrácení věci k došetření jsou taktéž potvrzovány kupř. rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 4. 7. 2001, sp. zn. 3 Tz 83/2001, publikovaným v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu pod č. 9/2001 [T 234], a zároveň jsou stvrzovány jednak starším komentářem k § 191 tr. ř. v bodě 1. a 3. (Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2502–2505), jednak novějším komentářem k § 191 tr. ř. {SOTOLÁŘOVÁ, Daniella Sarah. § 191 (Náležitosti rozhodnutí o vrácení věci k došetření). In: DRAŠTÍK, Antonín, Jaroslav FENYK aj. Trestní řád: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-10-27]. ASPI_ID KO141_1961CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.}, kde se v bodě 2. a 6. uvádí: *„[bod 2.] O vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle § 188 odst. 1 písm. e) rozhoduje soud usnesením (§ 119 odst. 1), které je možné napadnout stížností s odkladným účinkem (§ 188 odst. 3). Toto usnesení musí obsahovat obecné náležitosti upravené v § 134 odst. 1. Vedle toho stanoví § 191 povinnost zahrnout do jeho odůvodnění pokyny usměrňující další postup státního zástupce, resp. policejních orgánů.* ***Důraz je přitom kladen na konkretizaci toho, jaké úkony je nezbytné v pokračování přípravného řízení provést, v kterých směrech je třeba doplnit přípravné řízení a které skutečnosti mají být objasněny.*** *Touto instrukcí je zároveň vymezen účel došetření věci v přípravném stadiu řízení a konkretizováno to, co musí být učiněno pro jeho naplnění.* ***[bod 6.]*** *Usnesení o vrácení věci státnímu zástupci k došetření musí ve svém odůvodnění obsahovat především náležitou specifikaci toho, co konkrétně vedlo soud k jeho vynesení. Musí v něm být tedy jednoznačně identifikovány nedostatky předchozího přípravného řízení, konkrétně pak to, k jakým závažným porušením procesních předpisů v něm došlo a jaké základní skutkové okolnosti, bez nichž není možné v hlavním líčení rozhodnout, nebyly objasněny. V návaznosti na to je namístě v něm rozvést, v jakých ohledech a jakými úkony má být řízení doplněno. Přitom je nezbytné též odůvodnit závažnost identifikovaných procesních vad a neobjasněnosti rozhodných skutkových okolností.* ***Není možné se přitom spokojit s prostým popisem a výčtem nedostatků a vad, ale je třeba konkretizovat též způsob jejich odstranění či napravení a zda je požadované objasnění věci uskutečnitelné dostupnými prostředky, a pokud ano, jakými.*** *Na soudu tedy je, aby stanovil, jak konkrétně mají orgány činné v přípravném řízení při odstraňování zjištěných vad postupovat, jakými důkazními prostředky je namístě věc objasnit a jaké další procesní úkony mají být provedeny (srov. též výklad v bodě 2).* ***Namístě je rovněž vyjádřit se v odůvodnění vyneseného usnesení k sporným právním otázkám a k možnému vyústění došetření věci, zvláště pak k možným změnám právní kvalifikace stíhaného skutku a k procesním aspektům takových změn (například v podobě nezbytnosti zajistit nutnou obhajobu obviněného).“***

17. **Nejvyšší soud opakovaně ve své rozhodovací praxi poukázal na skutečnost, že trestní stíhání řidiče motorového vozidla obviněného z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky není vyloučeno ani v případě, kdy se nepodařilo objektivně zjistit (tj. odběrem a vyšetřením krve) přesné množství alkoholu v jeho krvi v době jízdy.** Konkrétně v usnesení ze dne 28. 11. 2007, sp. zn. 3 Tdo 1215/2007, a taktéž v usnesení ze dne 3. 8. 2011,

sp. zn. 7 Tdo 864/2011, Nejvyšší soud uzavřel, že: *„Na stav vylučující způsobilost lze sice usuzovat především z množství alkoholu v krvi řidiče, ale není-li tento údaj k dispozici, je možné a nutné stav vylučující způsobilost dovodit ze souhrnu ostatních okolností, za nichž byla jízda řidiče motorového vozidla uskutečněna, např. z druhu a množství alkoholických nápojů požitých řidičem před jízdou, z doby, kdy k požití došlo, ze způsobu jízdy, z celkového chování řidiče apod… …Testovací přístroj Dräger může, na rozdíl od plynové chromatografie, vykazovat určité nepřesnosti a odchylky, což může mít význam především tam, kde naměřené hodnoty činí kolem 1 g/kg.“* **V usnesení ze dne 14. 12. 2021, sp. zn. 4 Tdo 1289/2021, pak Nejvyšší soud uvedl: *„Míru ovlivnění řidiče alkoholem lze zjišťovat rovněž pomocí dechové zkoušky s použitím přístroje Dräger Alcotest 7510, neboť takto naměřené hodnoty v zásadě odpovídají hladině alkoholu v krvi…*** *…Nejsou-li o správnosti výsledku dechové zkoušky v daném případě důvodné pochybnosti, pak není důvodu k tomu, aby výsledek dechové zkoušky nebyl považován za podklad pro zjištění míry ovlivnění řidiče alkoholem.“*(V této kauze bylo řidičce orientační dechovou zkouškou zjištěno osm minut po jízdě 1,80 ‰ alkoholu v dechu a třináct minut po jízdě 1,75 ‰ alkoholu v dechu; ve věci byly ze strany orgánů činných v trestním řízení opatřeny pouze znalecké posudky z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie; obhajoba obviněné, která si stála za tím, že nepožila alkohol, ale jen kapky proti kašli a sprej na bolest v krku, byla vyvrácena) Obdobně v usnesení ze dne 13. 11. 2014, sp. zn. 6 Tdo 1430/2014, Nejvyšší soud konstatoval: *„V praxi je stupeň ovlivnění pachatele alkoholem obvykle zjišťován dechovou zkouškou či krevní zkouškou. Tyto metody umožňují dostatečné zjištění stupně ovlivnění pachatele alkoholem a jejich výsledkem je konkrétní údaj o množství alkoholu v krvi vyjádřený číselně v jednotkách g/kg. Dechová zkouška, vedle svědeckých výpovědí, lékařských zpráv či znaleckého posudku, může být jedním ze souhrnu důkazů (byť nikoli jediným), jimiž lze prokázat stav vylučující způsobilost pachatele k výkonu činnosti, obzvláště pokud byla provedena přístrojem umožňujícím kvantifikovat množství požitého alkoholu.* ***Výsledek dechové zkoušky nelze bez dalšího odmítnout jen z důvodu, že přístroj, na němž byla zkouška provedena, je zatížen určitou nepřesností, pokud výsledek odpovídá ostatním důkazům.“*** (V této kauze bylo řidiči orientační dechovou zkouškou zjištěno šest minut po jízdě 1,60 ‰ a devatenáct minut po jízdě 1,80 ‰; navíc mu ovšem byla odebrána osmdesát minut po jízdě krev, v níž bylo zjištěno 1,62 g/kg alkoholu)

18. Co do problematiky akceptovatelnosti orientační dechové zkoušky v trestním řízení lze též podpůrně poukázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 2 As 154/2017-44, který mj. dospěl k závěru, že: *„Výsledek orientační dechové zkoušky lze považovat za spolehlivý a jednoznačný, jestliže policisté postupovali v souladu se standardními postupy aplikovanými správní praxí vyjádřenými např.* ***v metodice Ministerstva dopravy č. j. 285/2009-160-OST, která dále odkazuje na pracovní postup ze dne 15. 12. 2008, č. 114-MP-C008-08, zpracovaný Českým metrologickým institutem pod názvem Metodika měření alkoholu v dechu).*** *Z těchto metodických pomůcek vyplývá mj. požadavek na to, aby měření bylo minimálně jednou zopakováno po uplynutí pěti minut od prvního měření a dále aby výsledky obou měření nevykazovaly rozdíl naměřených hodnot větší než 10 %. Indikuje-li tedy výsledek obou měření souhlasně přítomnost alkoholu v krvi v nadprahovém objemu, lze z takto získané hodnoty následně vycházet ve správním řízení.“*

19. Konečně k nutnosti opatřit znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, lze odkázat na právní větu usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 2011, sp. zn. 7 Tdo 1098/2011, publikovanou v informačním právním systému ASPI, která zní: ***„Skutkové zjištění soudu o tom, že pachatel řídil osobní motorové vozidlo v podnapilém stavu s odkazem na „následné“ zjištění hladiny alkoholu v krvi převyšující jedno promile, nic nevypovídá o stupni jeho ovlivnění alkoholem v době jízdy****. Proto je třeba též zjistit (např. na podkladě znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie),* ***zda s ohledem na výsledky opakované***

***dechové zkoušky a exaktního výsledku plynové chromatografie, které svědčily o možné stoupající hladině alkoholu v krvi pachateli po činu, byl nezpůsobilý k řízení motorového vozidla rovněž v době spáchání činu**.“*

Posouzení předmětné věci

20. **Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2024, sp. zn. 61 To 742/2024, byl podle mého názoru porušen zákon v ustanovení § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. a v řízení předcházejícím usnesením Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 22. 10. 2024, sp. zn. 24 T 2/2023, byl porušen zákon v ustanoveních § 314c odst. 1 písm. a) a § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř., a to ve prospěch obviněného A., neboť pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření se závaznými pokyny nebyly splněny podmínky stanovené v odstavci č. 10 této stížnosti citovaném ustanovení § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř.** V případě Městským soudem vytýkaných vad záležejících v tom, že orgány činné v přípravném řízení nevyslechly zasahující policisty jako svědky a že neopatřily znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, se podle mého názoru **nejedná vůbec o procesní vady, natož závažné, a už vůbec se nejedná o závažné procesní vady, které nelze napravit v řízení před soudem**. Konečně podle mého názoru opatření takových důkazů není třeba k objasnění základních skutkových okolností a už vůbec se nejedná o takové došetření, které by bylo v porovnání s možnostmi opatřit takový důkaz v přípravném řízení spojeno s výraznými obtížemi nebo by zřejmě bylo na újmu rychlosti řízení. Z kontextu postupu soudů v dané věci **se situace jeví tak, že soudy mají za to, že trestnou činnost nelze obviněnému A. prokázat, a proto prostřednictvím opakovaného vracení věci nutí státního zástupce k vydání meritorního rozhodnutí ve formě zastavení trestního stíhání nebo postoupení příslušnému orgánu k projednání přestupku (k tomu v podrobnostech viz níže)**.

K postupům při měření alkoholu v dechu

21. **Předně je třeba uvést, že v trestním řízení je běžně akceptován postup policistů při měření alkoholu v dechu vycházející z metodiky měření alkoholu v dechu Českého metrologického institutu ze dne 15. 12. 2008, č. 114-MP-C008-08** (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2019, sp. zn. 8 Tdo 398/2019, usnesení ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. 6 Tdo 21/2020, nebo usnesení ze dne 30. 7. 2024, sp. zn. 6 Tdo 576/2024, které bylo dne 17. 12. 2025 trestním kolegiem schváleno k uveřejnění ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 8. 2019, sp. zn. II.ÚS 2334/2019, a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citované v odstavci č. 18 této stížnosti), **ze které vychází i pokyn policejního prezidenta č. 300/2020. Touto metodikou je stanoven postup pro měření a toleranční rozmezí dechové zkoušky, jež zakotvuje hodnotu 1,27 ‰ alkoholu v krvi jako hodnotu, která, při zohlednění tolerance, odpovídá nejméně hladině jednoho promile alkoholu v krvi.** K samotnému postupu je pak mj. stanoveno, že měření je nutné minimálně jednou opakovat po uplynutí pěti minut, zároveň mezi výsledky obou měření nesmí být rozdíl větší než **deset procent. Z metodiky ČMI je možné dovodit, že pohybuje-li se maximální odchylka u naměřené hodnoty ± 0,26 zakládající orientačnost takového měření, nelze nejenže spolehlivě z dvou či více po sobě následujících měření určit městským soudem v napadené věci vyžadovaný zpětný výpočet hladiny alkoholu v krvi ke konkrétnímu okamžiku,** ale ani jednoznačně určit resorpční či postresorpční fázi, tj. stav, kdy se již všechen alkohol vstřebal do krve z trávícího traktu.

22. **Neproveditelnost zpětného přepočtu výsledků dechového analyzátoru v touto stížností pro porušení zákona napadené věci přitom v přípravném řízení potvrdila přibraná znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie (č. l. 113),** která by měla mít k posouzení této otázky (a to i podle osloveného znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství,

MUDr. Havelky) nejlepší odborné kompetence. **S odkazem na stanovisko České společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie tvořícího přílohu znaleckého posudku (č. l. 115) toxikoložka Ing. Černá odmítla v napadené věci provádět z výsledků dechového analyzátoru jakékoli výpočty, včetně zpětného přepočtu.** Požadavek na to, aby byl přibrán konkrétní znalec z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, konkrétně MUDr. Šňupárek, který je podle městským soudem deklarovaného zjištění svolný dopočítat přesnou hladinu alkoholu v krvi obviněného A. k okamžiku nehody, se jednak jeví jako nadbytečný, jednak v rozporu s praxí. **K takovéto kalkulaci se přistupuje pouze tehdy, svědčí-li konkrétní okolnosti případu, případně argumentuje-li tak obhajoba, o stoupající hladině alkoholu v krvi řidiče po činu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 2011, sp. zn. 7 Tdo 1098/2011).**

23. **Obviněný A. ovšem obhajobu, že požil alkohol krátce před jízdou, eventuálně před měřením, neuplatnil.** Proto případná úvaha, že by snad hladina alkoholu v jeho krvi od okamžiku nehody do vlastního měření měla mít vzestupnou tendenci, nemá podklad v provedených důkazech. **Po vyvrácení uplatněné obhajoby zakládající se na aplikaci lékařského přípravku obsahujícího alkohol a požití jen malého množství alkoholu již den předchozí lze dospět k jednoznačnému závěru, že hladina alkoholu v krvi obviněného A. od okamžiku nehody do vlastního měření klesala.** Obviněný buď výrazně bagatelizuje množství jim vypitého alkoholu předešlý den, anebo požil alkohol v den nehody, avšak nikoli krátce před jízdou. Skutečnost, že by se mohlo jednat o tzv. zbytkový alkohol z předchozího dne, odpovídá výpovědi policistů, že u obviněného nezaznamenali známky ovlivnění alkoholem. **Ve vozidle obviněného nebyl policisty nalezen žádný alkohol a ani prázdné nádoby. Obviněný navíc požití alkoholu v den nehody popřel (č. l. 7)**. To, že alkohol obviněný nepožil ani po nehodě, potvrzuje poškozený Z. (č. l. 19), který uvedl, že obviněný A. nemohl od nehody do příjezdu policejní hlídky nic pít, neboť po celou dobu stáli venku vedle sebe. Poškozený dále sdělil, že alkohol z obviněného necítil, řidič se nemotal, byl celkově zpomalený. **O tom, že obviněný při jízdě nebyl schopen bezpečně ovládat motorové vozidlo, svědčí samotná dopravní nehoda, kterou způsobil vyjetím do protisměru na přímém úseku bez překážek.** Po této nehodě obviněný poškozenému Z. tvrdil, že ke střetu došlo proto, že se zamyslel. V procesně použitelných výpovědích (č. l. 4 a č. l. 100), mezi něž je zapotřebí, s ohledem na znění § 314d odst. 2 tr. ř., řadit i úřední protokol o výslechu podezřelého ze dne 23. 12. 2022, obviněný upravil zdůvodnění nehody tak, že byla zapříčiněna jeho kýchnutím. **Pro tato jeho rozporná tvrzení je jeho obhajobu na místě hodnotit jako nevěrohodnou.** Ve výše specifikovaném protokolu o výslechu podezřelého obviněný Aleshnikov nadto sdělil, že nebyl vyzván, ale ani že nežádal odborné vyšetření s odběrem vzorku krve. Následně však změnil svou výpověď tak, že o odběr krve žádal.

24. **Městský soud nekriticky v napadeném rozhodnutí vychází z toho, že obviněný A. od počátku popírá požití alkoholu, a z toho, že z něj zasahující policisté necítili alkohol a ani na něm nespatřovali známky alkoholické intoxikace.** To, že řidič požití alkoholu popírá, není u projednávaného typu trestné činnosti neobvyklé. Nicméně takovéto tvrzení je vždy třeba kriticky posoudit v návaznosti na další dostupné důkazy a je-li těmito dalšími důkazy jeho obhajoba vyvrácena, nepochybně nemůže absence doznání bránit uznání viny. Zasahující policisté, jmenovitě svědek M. (č. l. 95) a svědkyně K. (č. l. 99), při podání vysvětlení uvedli, že v praxi není ovlivnění alkoholem kolem jednoho promile vždy na řidiči poznat, proto ani ze skutečnosti, že obviněný A. nejevil zjevné známky opilosti, nelze, jak činí městský soud, dovozovat jeho nevinu. Zároveň městský soud a následně i obvodní soud přeceňují okolnosti, které nemají zásadní význam pro posouzení v napadené věci. **Předně nepatřičnými jsou opakované výtky městského soudu, že u obviněného A. nebyl po nehodě proveden také test na jiné návykové látky a že zasahující policisté nebyli dotázáni, proč k jeho provedení**

nedošlo. Odhlédne-li se od faktu, že se obviněný tímto způsobem nehájil a že byl stavěn před soud pro tvrzené trestněprávně relevantní ovlivnění alkoholem, nemohlo by mít případné zjištění o ovlivnění jinou návykovou látkou žádné ospravedlňující důsledky. Právě naopak kombinace alkoholu s jinými návykovými látkami by nepochybně spolehlivěji nasvědčovala vyloučení jeho způsobilosti řídit motorové vozidlo. Úvaha městského soudu, že by ovlivnění jinou návykovou látkou mohlo mít vliv na přesnost měření dechovým analyzátorem, se jeví jako spekulativní a ani soud k ní bližší odůvodnění neuvádí. **Pokud ovšem obvodní soud a městský soud chtěly tuto otázku zodpovědět, nic jim nebránilo se přibrané znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, během jejího výslechu konaného v hlavním líčení dotázat.** Nadto soudům nic nebrání zeptat se při výslechu zasahujících policistů, z jakého důvodu nebyl proveden také test na jiné návykové látky. Nutno však upozornit, že **policejní orgán není povinen testovat všechny řidiče, případně účastníky dopravních nehod, na přítomnost návykových látek odlišných od alkoholu**. Činí tak jenom tehdy, kdy je z projevů řidiče dáno podezření na jeho ovlivnění takovýmito látkami. Naopak při preventivních kontrolách se běžně testují řidiči na ovlivnění alkoholem, a to i za situace, kdy jejich ovlivnění nic nenasvědčuje. U dopravních nehod je testování na ovlivnění alkoholu bezvýjimečným pravidlem, ostatně jako tomu bylo i v nyní projednávané věci. **Otázka, zda obviněný A. žádal nebo nežádal o provedení odběru krve, se jeví taktéž jako irelevantní, neboť zasahující policisté by vzhledem k naměřeným hodnotám převyšujícím 1,27 ‰, této žádosti, při zohlednění interních pokynů, nevyhověli.** Současně ze skutečnosti, že kontrolovaný řidič žádá o provedení odběru krve, nelze činit závěr o tom, zda byl či nebyl ovlivněn alkoholem.

25. **Naopak za významnou, ve spojení s ostatními zajištěnými důkazy, je nezbytné považovat okolnost, že se obviněný A. zjevně pokusil negativně ovlivnit a tím i zpochybnit výsledky dechových zkoušek aplikací spreje Angidak obsahujícího 95 % alkoholu.** Užití tohoto spreje navzdory poučení policejního orgánu, že nemá jíst, pít a kouřit, nelze hodnotit jako nahodilé, ale jako cílenou a účelovou snahu, při znalosti všech rozhodných skutečností, vyhnout se své trestní odpovědnosti. Ze závěrů znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, Ing. Černé vyplývá jasný závěr, že použití uvedeného spreje krátce před druhou dechovou zkouškou spolehlivě vysvětluje v čase 16:44:47 oproti ostatním měřením enormně vysokou naměřenou hodnotu 4,61 ‰ (č. l. 8 ve spojení s č. l. 112). **Znalkyně rovněž jednoznačně uvedla, že třetí a čtvrtá dechová zkouška už nebyla předchozí aplikací spreje ovlivněna.** Z naměřených hodnot, vyjma druhé dechové zkoušky, lze tudíž bez dalšího vycházet. Obviněný A. se hájil tím, že dne 10. 12. 2022 pravidelně užíval sprej Angidak, aniž by si byl vědom skutečnosti, že obsahuje alkohol. Napadá tak subjektivní stránku žalovaného úmyslného přečinu. Pokud by si totiž této skutečnosti vědom byl, pak by i užití alkoholu touto formou zakládalo jeho trestní odpovědnost. **Znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, nicméně jeho obhajobu jednoznačně vyvrátila, když uvedla, že užívání ústního spreje Angidak v průběhu řízení by nemohlo ovlivnit hladinu alkoholu v krvi.**

26. V návaznosti na závěry znalkyně Ing. Černé prezentované v odstavci č. 21 této stížnosti o nemožnosti dopočítat přesnou hladinu alkoholu v krvi v době jízdy obviněného A. zakončené jím způsobenou dopravní nehodou není z orientačních dechových zkoušek proveditelné, je třeba uvést, **že nic nenasvědčuje tomu, že by u něho stoupala hladina alkoholu v krvi, tj. že by užil alkohol krátce před jízdou. Obviněný A. se takto ani nehájí.** Požadavek městského soudu, převzatý následně i obvodním soudem, na opatření znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, je z tohoto pohledu nedůvodný, neboť nejenže nic nenasvědčuje tomu, že by u obviněného A. (při zohlednění jeho stávající obhajoby) šlo o stoupající hladinu alkoholu, ale současně orgány činné v přípravném řízení, na rozdíl od názoru městského soudu, zvolily znalce ze správného odvětví, který – a ani žádný jiný – však přesnou odpověď není s to poskytnout. Požadavek na opatření psychiatrického znaleckého posudku není

odůvodnitelný ani potřebou posouzení, zda u obviněného A. hladina alkoholu převyšující jedno promile vylučovala jeho schopnost bezpečně ovládat motorové vozidlo. **V případě alkoholu je tato nezpůsobilost dána v návaznosti na stávající judikaturu vždy (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007, publikované pod č. 26/2008 Sb. rozh. tr.).** Znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, může být vhodné opatřit v případě zjištění množství alkoholu v krvi nedosahujícího hranice jednoho promile (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. 8 Tdo 421/2011). Ostatně ani u jiných návykových látek, u nichž se dříve požadoval znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, vždy, již aktuálně není podle **stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2020, sp. zn. Tpjn 300/2020,** publikovaného pod č. 2/2020 Sb. rozh. tr., při zjištění hodnot uvedených v tomto stanovisku znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, potřeba.

27. V napadené věci lze podle mého názoru obžalobou předložená skutková tvrzení považovat za dostatečná. Jsem proto přesvědčen, že soud mohl v hlavním líčení rozhodnout v otázce viny, případně drobně doplnit dokazování podle svého přesvědčení sám, a to zejména v rámci prováděných výslechů – k této otázce podrobněji viz níže.

28. **Rozhodnutí Nejvyššího soudu o této stížnosti pro porušení zákona může mít s ohledem na výše uvedené značný judikaturní význam ohledně přijatelnosti závěrů orgánů činných v přípravném řízení založených na metodice Ministerstva dopravy** č. j. 285/2009-160-OST (odkazující dále na pracovní postup ze dne 15. 12. 2008, č. 114-MP-C008-08, zpracovaný Českým metrologickým institutem pod názvem Metodika měření alkoholu v dechu v hraničních případech naměřených hladin alkoholu v krvi, a to obzvláště **akceptovatelnosti závěru, že hodnota nejméně 1,27 ‰ alkoholu v krvi naměřená u osoby,** proti níž je vedeno trestní řízení, **odpovídá hladině nejméně jednoho promile alkoholu v krvi,** při které se ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007, zveřejněné pod č. 26/2008 Sb. rozh. tr., a usnesení ze dne 14. 3. 2011, sp. zn. 6 Tdo 362/2011) **každý člověk – bez ohledu na individuální vlastnosti – nachází ve stavu vylučujícím způsobilost k řízení motorového vozidla.**

K efektivitě řízení a vrácení věci

29. **Jak již bylo shrnuto výše, v posuzované věci z ničeho nevyplývá, proč bylo ze strany soudu namístě dovozovat naplnění zákonných podmínek stanovených v § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření ve smyslu v odstavcích č. 15. a 16. citované judikatury a odborné literatury, a to konkrétně nutnost v přípravném řízení objasnit základní skutkové okolnosti.**

30. Samozřejmě platí, že je primárně odpovědností státního zástupce dostatečně argumentačně podložit tvrzení předložená v obžalobě soudu, a to v těžišti dokazování, to znamená v hlavním líčení konaném před soudem prvního stupně, kde se v nejširší míře uplatní součinnost stran při dokazování a všechny základní zásady trestního řízení. Soudy ovšem fakticky nevznesly žádné relevantní požadavky na to, jak mají orgány činné v přípravném řízení dále postupovat. Nicméně jednoznačně, ačkoli takto meritorně mohou rozhodnout samy, orgánům činným v přípravném řízení naznačují procesní řešení spočívající v zastavení trestního řízení nebo postoupení věci přestupkovému orgánu. Proto je zjevné, že soudy danou problematiku chápou spíše jako právní – kvalifikační – otázku.

31. **Úkony záležející ve výslechu zasahujících policistů a opatření znaleckých posudků bylo nepochybně možné obstarat i v soudní fázi trestního řízení, aniž by to mohlo být na úkor rychlosti trestního řízení. Naopak opakované vracení věci do přípravného řízení, a to za situace, kdy ke stíhanému skutku došlo již 10. 12. 2022, zcela zjevně meritorní vyřízení této v zásadě bagatelní trestní věci nepřiměřeným způsobem protahuje.**

32. **Fakt, že orgány činné v přípravném řízení požadované výpovědi zasahujících policistů zajistily pouze formou záznamů o podaném vysvětlení, nemůže být podrobován kritice soudů, neboť** jednak jde o trestním řádem předpokládaný způsob opatření výpovědí svědků použitelný za podmínek stanovených v § 211 odst. 6 tr. ř. i v řízení před soudem, jednak by takové výslechy měly být s ohledem na zásadu bezprostřednosti a ústnosti, přednostně prováděny v hlavním líčení. Nadto bude mít rozhodnutí Nejvyššího soudu v této věci podle mého názoru **judikaturní význam jednak k otázce, zda může soud v usnesení o vrácení věci** státnímu zástupci k došetření vytýkat, že v přípravném řízení nebyl proveden výslech svědků, a to za situace, kdy policejní orgán postupoval podle předposlední věty § 164 odst. 1 tr. ř., jednak k otázce, zda je soud v usnesení o vrácení věci státnímu zástupci k došetření oprávněn dát pokyn k výslechu těchto osob.

33. **Státní zástupce podle ze spisu dostupných materiálů předložil trestní věc natolik objasněnou, že příslušný soud o ní mohl a měl meritorně rozhodnout**. V obžalobě v zásadě popsal a relevantní množinou důkazů podložil, v čem konkrétně shledal naplnění objektivní i subjektivní stránky žalovaného přečinu. Nenastala proto situace ve smyslu § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř., tj. že by vrácení věci státnímu zástupci bylo skutečně nutné k odstranění závažných vad přípravného řízení, které by nebylo možné napravit v řízení před soudem, nebo k objasnění základních skutkových okolností, bez nichž by nebylo možné v hlavním líčení ve věci rozhodnout. **Soud tak měl, vzhledem k průběhu a výsledkům přípravného řízení, dostatečný a spolehlivý podklad pro řešení základní otázky, zda je obviněný A. stavěn před soud důvodně.** Tím, že soud opakovaně vracel věc státnímu zástupci k došetření, aniž by relevantně vysvětlil důvody, zbytečně porušil zásady efektivity a hospodárnosti a fakticky zbytečně trestní řízení prodloužil**.**

34. **Po formální stránce představuje namítaný nezákonný postup městského soudu i obvodního soudu porušení zákona ve prospěch obviněného A.,** neboť se jedná o oddálení případného meritorního rozhodnutí o vině předmětným skutkem (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2023, sp. zn. 7 Tz 5/2023, bod 49., podle něhož chybné vrácení věci do přípravného řízení, namísto projednání věci před soudem, kde by bylo na obviněného nahlíženo již jako na obžalovaného, působí ve prospěch obviněného). Ovšem s ohledem na stále trvající zadržení řidičského průkazu obviněného A. na základě **rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, Odboru dopravně-správních činností, Oddělení správního řízení, ze dne 11. 1. 2023, č. j. MHMP 79780/2023/Sop,** kterým byl podle § 118c odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), jeho řidičský průkaz zadržen až do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku (o trestném činu), **představuje vrácení věci státnímu zástupci k došetření fakticky postup pro obviněného A. nepříznivý.** Postupem městského soudu a obvodního soudu je totiž oběma procesním stranám (tj. i obviněnému Aleshnikovovi) odpíráno řádné projednání věci v řízení před soudem, které nejenže je těžištěm dokazování, ale také se v něm v plné míře uplatňují veškeré trestněprocesní zásady (zmínit lze především zásadu ústnosti, bezprostřednosti a veřejnosti). Řidičský průkaz byl policisty obviněnému zadržen v den dopravní nehody, tj. dne 10. 12. 2022, kdy ani v jednom dosavadním rozhodnutí, jímž byla nepravomocně konstatována vina obviněného, mu nebyl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu, jenž by mohl pokrýt již uplynulou dobu, po kterou nemohl v souladu s § 118b odst. 2 zákona o silničním provozu řídit.

35. **V této souvislosti mi nezbývá než akcentovat v soudní praxi neobvyklou a nežádoucí skutečnost, že napadená věc byla usnesením Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 22. 10. 2024, sp. zn. 24 T 2/2023, ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2024, sp. zn. 61 To 742/2024, k došetření vrácena již potřetí. V tomto smyslu odkazuji na precizně formulované závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí o stížnosti pro porušení**

zákona v obdobné věci, sp. zn. 7 Tz 5/2023, ve kterém Nejvyšší soud jasně konstatoval, za jakých podmínek je opakované vracení věci státnímu zástupci přijatelné a za jakých nikoli.

Obecně k otázce vázanosti státního zástupce pokyny a právními názory soudu

36. **Značný judikaturní přesah této stížnosti pro porušení zákona spatřuji i v posouzení toho, v jakých otázkách je obecně státní zástupce vázán názorem a pokynem soudu při vrácení věci, a v jakých nikoli.**

37. Soud v napadeném rozhodnutí a v předcházejícím řízení podle mého názoru **směšuje pojem vázanosti právním názorem s vymezením toho, v čem je třeba přípravné řízení doplnit a obdobných pokynů. Městský soud totiž explicitně vyjadřuje své přesvědčení, že státní zástupce je vázán jeho právními názory, a to už jen s přihlédnutím k postavení státního zástupce jako strany trestního řízení v jeho soudní fázi a absenci vztahů nadřízenosti a podřízenosti mezi ním a soudy, není a nemůže být přesné.** Za situace, kdy je věc soudem vrácena státnímu zástupci k došetření podle § 188 odst. 1 písm. e), § 221 odst. 1, § 221 odst. 2 nebo § 260 tr. ř., totiž žádné ustanovení trestního řádu nestanovuje státnímu zástupci jeho vázanost právním názorem soudu. Trestní řád v § 191 odst. 1, na který odkazují i § 221 a § 260 tr. ř., umožňuje a zároveň **ukládá povinnost soudu** (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2023, sp. zn. 7 Tz 5/2023), **jenž věc vrací státnímu zástupci k došetření, vymezit, v jakých směrech je třeba přípravné řízení doplnit a jaké skutečnosti je třeba objasnit, popřípadě které úkony je třeba provést**. Zjevně se tak jedná spíše o otázky skutkové záležející v tom, jakým způsobem, resp. kterými důkazními prostředky má státní zástupce dokazování ve věci ještě doplnit. Trestní řád sice výslovně nezavazuje státního zástupce k respektování těchto požadavků vyjádřených v usnesení, jímž mu věc byla vrácena k došetření, fakticky však – a to i s ohledem na jeho povinnost stíhat všechny trestné činy, o nichž se dozví – musí učinit vše pro to, aby mu po opětovném podání obžaloby nebyla věc soudem znovu vrácena.

38. **Zároveň ovšem musí platit, že není-li možné splnit požadavky soudu nebo lze-li požadovanou skutečnost prokázat jiným způsobem, státní zástupce si v souladu se zásadou obžalovací opětovně posoudí otázku, zda jsou dány podmínky podání obžaloby, a to samostatně a nezávisle.** Své stanovisko v nově podávané obžalobě musí státní zástupce pod hrozbou, že bude osočen z nepřípustného obcházení požadavků podáním nové obžaloby, dostatečným způsobem odůvodnit. Zde je třeba doplnit, že k podání obžaloby není potřeba úplně stejná míra jistoty o vině obviněného, jako tomu je u odsuzujícího rozsudku – o vině v konečném důsledku totiž rozhoduje soud. Bez dalšího však není státní zástupce jakožto strana trestního řízení vázán právními názory soudu. **Městský soud se dovolává ustanovení § 264 odst. 1 tr. ř., který se však týká vázanosti soudu nalézacího názorem soudu odvolacího, což je však otázka zcela odlišná.** Naopak zastává-li soud odlišný právní názor od státního zástupce, je oprávněn a zároveň povinen trestní stíhání obžalovaného zastavit, nebo ho zprostit viny, eventuálně věc postoupit k projednání přestupku, nikoli věc státnímu zástupci vracet a materiálně se tak domáhat toho, aby sám státní zástupce proti svému přesvědčení trestní stíhání zastavil či věc postoupil k projednání přestupku.

39. **V napadené věci ovšem orgány činné v přípravném řízení po prvním vrácení věci k došetření opatřily (i s ohledem na závěry usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 2011, sp. zn. 7 Tdo 1098/2011) znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, podle jehož závěrů není možné dopočítat přesnou hladinu alkoholu v krvi obviněného v době nehody. Požadavek městského soudu byl materiálně splněn, oba soudy nicméně trvaly na formálním splnění požadavku městského soudu.** Tomu se po druhém vrácení věci orgány činné v přípravném řízení snažily vyhovět oslovením znalců z odvětví požadovaných

soudy. Tito znalci ovšem sdělili, že nejsou schopni odpovědět na položené otázky. **Orgány činné v přípravném řízení tak učinily vše, co po nich bylo možné spravedlivě požadovat. Požadavek na přibrání jednoho konkrétně jmenovaného znalce z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství se objevil až při třetím vrácení věci.** Pokud chtěly soudy v napadené věci opatřovat jiné důkazy, nic jim nebránilo tyto zajistit v rámci soudní fáze trestního řízení. S ohledem na charakter těchto důkazů rozhodně nemůže jejich opatření v řízení před soudem být na úkor rychlosti řízení jako celku a ani se s takovým postupem v porovnání s možnostmi opatřit takový důkaz v přípravném řízení nepojí výrazné obtíže.

40. **Mám tedy za to, že státní zástupce po vrácení věci do přípravného řízení postupoval v souladu s požadavky soudů, které bylo možné splnit, a v obžalobě podané dne 10. 10. 2024, sp. zn. 2 ZT 109/2023, předložil trestní věc natolik objasněnou, že soud mohl a měl o ní meritorně rozhodnout.** Státní zástupce v obžalobě podrobně popsal, v čem konkrétně shledává naplnění objektivní i subjektivní stránky přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Lze si těžko představit, jakým způsobem, resp. kterými dalšími proveditelnými důkazními prostředky mohl státní zástupce dokazování ve věci ještě doplnit. **Prostor pro opakované vrácení věci státnímu zástupci k došetření v tomto případě již s ohledem na současný důkazní stav v zásadě neexistuje a obžalobu lze podle mého názoru mít za způsobilou projednání v hlavním líčení.** Proto bylo za této situace namístě, aby Obvodní soud pro Prahu 7, pokud stejně jako Městský soud v Praze míní, že v obžalobě státního zástupce ze dne 9. 10. 2024, sp. zn. 2 ZT 109/2023, popsané jednání není trestným činem, rozhodl odpovídajícím způsobem, to znamená, buď trestní stíhání obviněného A. podle § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. z důvodu uvedeného v § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastavil nebo obviněného A. zprostil obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř. anebo věc obviněného A. postoupil příslušnému orgánu k projednání přestupku.

41. Závěrem uvádím, že pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

Na podkladě shora prezentovaných argumentů **navrhuji,** aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. **vyslovil,** že usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2024, sp. zn. 61 To 742/2024, byl **ve prospěch obviněného A. porušen zákon** v § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. a v řízení předcházejícím usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 22. 10. 2024, sp. zn. 24 T 2/2023, v § 314c odst. 1 písm. a) a § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř.